

CONCREET TOEZICHT AFM ONDUIDELIJK

De website van de AFM is duidelijk over haar rol als beurswaakhond: "De AFM houdt toezicht op adequate informatieverstrekking aan consumenten met betrekking tot financiële producten en financiële diensten. De regelgeving waar de AFM toezicht op houdt, is erop gericht de consument in staat te stellen een weloverwogen oordeel te kunnen vormen over het product en/of de dienst. Informatieverstrekking helpt de consument bij het vaststellen van de risico's die aan een product verbonden zijn en bij het beantwoorden van de vraag of het product/dienst in zijn behoeften voorziet."

Hoe kan het dan dat er in Financiële Bijsluiters zo veel fouten werden geconstateerd? In een telefonische reactie kon de AFM niet inhoudelijk reageren op de uitkomsten van het onderzoek. Ook kon niet worden aangegeven hoe de AFM concreet invulling geeft aan het toezicht op informatieverstrekking. Wel konden inhoudelijke vragen per e-mail worden ingediend. Daarop mag binnen vijf werkdagen een reactie worden verwacht, met al dan niet een inhoudelijk standpunt van de AFM. Helaas was de tijd te kort om voor het ter perse gaan van deze *Effect* een reactie te mogen verwachten.

de fondsaanbieders. De belangrijkste rol voor de AFM is het toezicht daarop.

Twee jaar geleden voerde de VEB een onderzoek uit naar de kwaliteit van de Financiële Bijsluiters. De conclusie was des tijds niet mals. Eén van de zaken die aan de kaak werden gesteld was het ontbreken van een index als vergelijkingsmaatstaf in 30 procent van de gevallen. De beleggingsfondsen die wel een benchmark opnamen, gebruikten deze echter niet om daar hun eigen resultaten tegen af te zetten. De betreffende partijen werden aangeschreven en de AFM werd opgeroepen scherper en actiever toezicht te houden. Nu, precies twee jaar later, is het een goed moment om te evalueren of er verbetering is opgetreden.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Een van de belangrijkste aspecten van de Financiële Bijsluiter is dat de gepresenteerde informatie actueel dient te zijn. De wetgeving is hier duidelijk in. De Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen is een uitwerking van de Wet op het financieel toezicht en bepaalt onder andere wat in de bijsluiter opgenomen moet worden. Zo moet de bijsluiter onder andere voldoen aan de eis dat de informatie actueel is. De nadere regeling geeft daarnaast op het gebied van rendementen en kosten nog een verdere invulling daaraan. De kosten en rendementen van het voorgaande jaar moeten worden vermeld.

Nieuw onderzoek onder 152 fondsen wijst uit dat voor 45 fondsen, waaronder die van Delta Lloyd, Insinger de Beaufort en Robeco, het geven van actuele informatie een brug te ver is. Terwijl 2009 toch al ruim achter ons ligt en zij hun jaarverslag al enige tijd

geleden gepubliceerd hebben, presenteren zij nog altijd een Total Expense Ratio (TER) en een Portfolio Turnover Ratio (PTR) die betrekking hebben op 2008. Of zelfs nog verder terug. Aanbieder van duurzame beleggingsfondsen ASN maakt het helemaal bont, want de verstrekte gegevens over de kosten dateren nog van 2006.

Ook rendementgegevens worden niet altijd naar behoren weergegeven. In het geval van het Fator Credit Value Fund ontbreken deze zelfs volledig. Ruim 97 procent van de onderzochte fondsen maakt de historische resultaten wel bekend. Alleen is deze bij 34 fondsen niet actueel en ontbreekt het jaar 2009 in het overzicht. Daarnaast kiezen dertien beleggingsfondsen ervoor om in de staafdiagram met historische rendementen geen jaartallen te vermelden. Het is weliswaar toegestaan om de periodes te nummeren, maar zo blijft het gissen naar het jaar waarin het rendement is behaald.

Het aantal fondsen dat een index als vergelijkingsmaatstaf hanteert is helaas niet toegenomen in de afgelopen twee jaar. Nog altijd wenst, net als twee jaar geleden, 30 procent de resultaten niet aan een relevante markt af te meten. De fondsen die dat wel doen, voldoen inmiddels allemaal aan de verplichting om de benchmark ook op te nemen in de staafdiagram met historische rendementen. In het eerdere onderzoek voldeed 15 procent van de aanbieders hier nog niet aan.

Een laatste constatering is dat 30 procent van de Financiële Bijsluiters dit jaar niet is aangepast: 46 bijsluiters werden in 2009 of eerder herzien. In het licht van voorgaande conclusies is deze constatering echter geen verrassing meer.

ONDERZOEK FINANCIËLE BIJSLUITER

Actualiteit TER	
	TER
Gegevens 2009	105
Gegevens voor 2009	45
Geen gegevens	1
Nvt	1a
Totaal	152
Actualiteit PTR	
	PTR
Gegevens 2009	105
Gegevens voor 2009	45
Geen gegevens	1
Nvt	1
Totaal	152
Actualiteit rendement	
Gegevens 2009	101
Gegevens voor 2009	34
Gegevens zonder jaartallen	13
Geen gegevens	1
Nvt	3
Totaal	152
Gebruik benchmark	
Aantal Benchmark	107
Aantal Geen benchmark	45
Totaal	152
Gebruik benchmark in staafdiagram rendementen	
Grafiek met benchmark	106
Grafiek zonder benchmark	45
Geen grafiek	1
Totaal	152
Datum laatst geactualiseerd	
In 2010	106
In 2009 of daarvoor	46
Totaal	152

BELANG AANGETAST

Het is opmerkelijk dat zo veel aanbieders niet de moeite nemen om een belangrijk document als de Financiële Bijsluiter tijdig te actualiseren. Veel fondsbeheerders publiceren wel twaalf keer per jaar een 'factsheet' met de laatste gegevens. Je zou dan verwachten dat het ook mogelijk moet zijn om één à twee keer per jaar een medewerker naar de Financiële Bijsluiter te laten kijken. Door de bijsluiter niet actueel te houden wordt het belang ervan voor de financiële consument aangetast. ■